

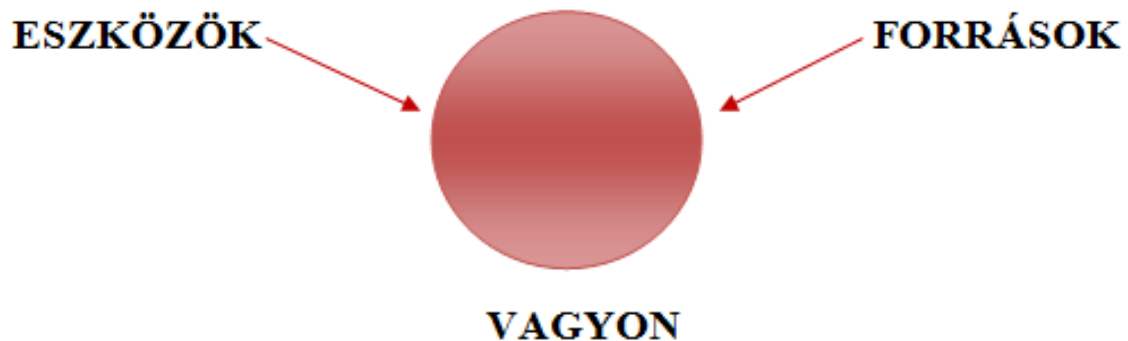
Ybl Miklós

Pénzügyi és Számviteli
Szakközépiskola

Számvitel alapjai

Vagyon és mérleg

segédlet

1. A VÁLLALKOZÁS VAGYONA

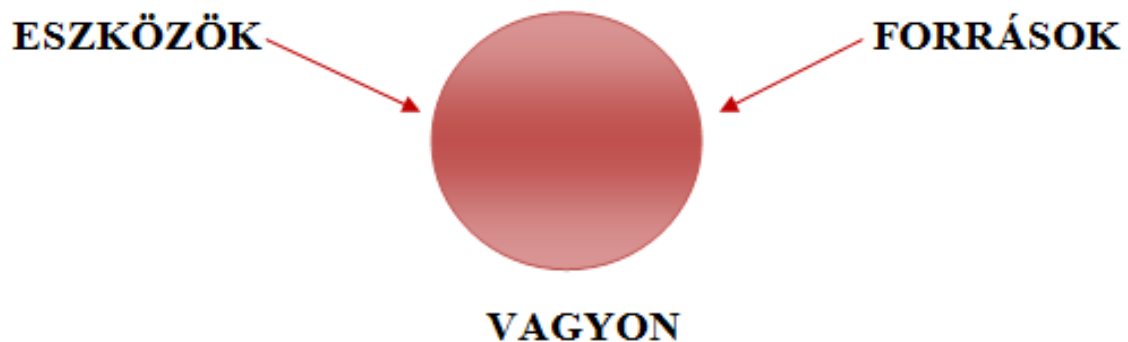
A vállalkozásoknak tevékenységük folytatásához vagyona van szükségük.

Mi számvitelesek (könyvelők) a vállalkozás vagyont két szempontból vizsgáljuk:

- 1) milyen **ESZKÖZ**-ökben jelenik meg, ölt testet
- 2) mi az eredete, származása, szaknyelven **FORRÁS**-a.

A magánvagyonunkat is jellemezhetjük e két szempont alapján. Egyrészt vizsgálhatjuk, hogy milyen vagyontárgyaink, eszközeink vannak (például: lakás, nyaraló, autó, bútorok, háztartási gépek, pénz a zsebünkben, vagy a bankszámlánkon.), másrészt vizsgálhatjuk azt is, hogy ezek honnan származnak, vagyis mi a forrásuk (például a lakásunkat a fizetésünkből vettük, a nyaralónkat örököltük, az autónkat hitelből vásároltuk, és az is lehet, hogy a zsebünkben lévő készpénzt az utcán találtuk, ez esetben a „találás” a pénz eredete, származása, forrása).

Ugyanazt az egységet, ugyanazt a vagyont vizsgáljuk, de két szempontból.

A vállalkozás vagyona

A MÉRLEG

A mérleg a vagyonról készített kétoldalú kimutatás, melynek egyik oldala a vállalkozás eszközeit, másik oldala az eszközök forrásait tartalmazza.

Íme:

Mérleg Eszköz oldal

<i>Eszközök (aktívák)</i>	
A. Befektetett eszközök	<i>*1 éven túl szolgálják a vállalkozási tevékenységet</i>
<i>I. Immateriális javak</i>	<i>*nem kézzelfogható javak</i>
1. Alapítás-átszervezés aktivált értéke	<i>*A vállalkozás alapításával, átszervezésével kapcsolatos költségek</i>
2. Kísérleti fejlesztés aktivált értéke	<i>*Kutatási költségek, pl: gyógyszeripar</i>
3. Vagyoni értékű jogok	<i>*bérleti jog, koncessziós jog, használati jog, licence, márkanev</i>
4. Szellemi termékek	<i>*szoftver, találmány, gyártási eljárás, védjegy</i>
<i>II. Tárgyi eszközök</i>	
1. Ingatlanok és a kapcsolódó vagyoni értékű jogok	<i>*Föld (telek, szántó, ültetvény...) és építmények (gyár, iroda, ...)</i>
2. Műszaki berendezések, gépek, járművek	<i>*Közvetlenül szolgálják a tevékenységet (termelő berendezések)</i>
3. Egyéb berendezések, felszerelések, járművek	<i>*Közvetetten szolgálják a tevékenységet (pl. irodai berendezések)</i>
4. Beruházások, felújítások	<i>*A már beszerzett, de még használatba nem vett tárgyi eszközök (mindegyik ez lesz először!!!)</i>
<i>III. Befektetett pénzügyi eszközök</i>	
1. Részesedések	<i>*Tulajdonosi jogviszony, osztalékkal és szavazati joggal jár</i>
2. Értékpapírok	<i>*Kötvény és diszkonti értékpapír, hitelviszonyt testesítenek meg, kamat jár utána</i>
3. Tartósan adott kölcsön	<i>*más vállalkozásnak, magánszemélynek 1 éven tútra adott kölcsönök+1 éven túli bankbetétek</i>
B. Forgóeszközök	<i>*1 évnél rövidebb ideig szolgálják a vállalkozás tevékenységét</i>
<i>I. Készletek</i>	
1. Anyagok	<i>*(vásárolt készlet), a tevékenység során felhasználjuk, átalakítjuk</i>
2. Befejezetlen termelés és félkész termékek	<i>*(saját termelésű készlet), még nincs készen</i>
3. Késztermékek	<i>*(saját termelésű készlet), már teljesen elkészült</i>
4. Áruk	<i>*(vásárolt készlet), változatlan formában történő értékesítési céllal szereztük be</i>
<i>II. Követelések</i>	<i>*a mi követeléseink másokkal szemben</i>
1. Követelések áruszállításból és szolgáltatásból (vevők)	<i>*Ha eladunk valamit és vevő nem fizet azonnal, akkor itt mutatjuk ki a fennálló követelést a pénzügyi rendezésig</i>
2. Váltókövetelések	<i>*Fizetési időretet megtestesítő kamatozó értékpapír. Nekünk tartoznak a váltón feltüntetett összeggel</i>
3. Egyéb követelések	<i>*Költségvetéssel, állammal, dolgozóinkkal stb. szembeni 1 éven belül lejáró követelések</i>
<i>III. Értékpapírok</i>	
1. Részesedések	<i>*Tulajdonosi jogviszony, osztalékkal és szavazati joggal jár</i>
2. Értékpapírok	<i>*Kötvény és diszkonti értékpapír, hitelviszonyt testesítenek meg, kamat jár utána</i>
<i>IV. Pénzeszközök</i>	
1. Pénztár, csekkek	<i>*A vállalkozás készpénzállománya</i>
2. Bankbetétek	<i>*1 éven belüli lejáratra lekötött, vagy le nem kötött bankbetétben lévő pénzünk</i>
C. Aktív időbeli elhatárolások	<i>*Egyelőre csak azt kell tudni, hogy itt van</i>
ESZKÖZÖK ÖSSZESEN (A+B+C)	

Mérleg Forrás oldal

Források (passzívák)	
D. Saját tőke	
<i>I. Jegyzett tőke</i>	<i>*Alapításakor a tulajdonosok által véglegesen rendelkezésre bocsájtott alapítói vagyon, amit a cégbíróságon bejegyeznek</i>
<i>II. Jegyzett, de még be nem fizetett tőke (-)</i>	<i>*A Jegyzett tőke még be nem fizetti rész(csökkenti az összes Saját tőkét)</i>
<i>III. Tőketartalék</i>	<i>*Egyelőre csak azt kell tudni, hogy itt van</i>
<i>IV: Erdménytartalék</i>	<i>*A vállalkozás halmozott Mérleg szerinti eredménye (nyeresége/vesztesége)</i>
<i>V. Lekötött tartalék</i>	<i>*Egyelőre csak azt kell tudni, hogy itt van</i>
<i>VI. Értékelési tartalék</i>	<i>*Egyelőre csak azt kell tudni, hogy itt van</i>
<i>VII. Mérleg szerinti eredmény</i>	<i>*A vállalkozás tárgyévi nyereségi vagy vesztesége</i>
E. Céltartalékok	
<i>*Egyelőre csak azt kell tudni, hogy itt van</i>	
F. Kötelezettségek	
<i>*A mi tartozásaink másokkal szemben</i>	
<i>I. Hátrasorolt kötelezettségek</i>	<i>*5 éven túl ki-, vagy visszafizetendő tartozások</i>
<i>II. Hosszú lejáratú kötelezettségek</i>	<i>*1 éven túl ki-, vagy visszafizetendő tartozások</i>
1. Hosszú lejáratra kapott kölcsönök	<i>*Más vállalkozástól, vagy magánszemélytől 1 éven túli visszafizetési kötelezettséggel kapott kölcsön</i>
2. Hosszú lejáratú hitelek	<i>*Hitelezéstől (banktól) 1 éven túli visszafizetési kötelezettséggel kapott kölcsön</i>
<i>III. Rövid lejáratú kötelezettségek</i>	<i>*1 éven belül ki-, vagy visszafizetendő tartozások</i>
1. Rövid lejáratú kölcsönök	<i>*Más vállalkozástól, vagy magánszemélytől 1 éven belüli</i>
2. Rövid lejáratú hitelek	<i>* Hitelezéstől (banktól) 1 éven belüli visszafizetési kötelezettséggel kapott kölcsön</i>
3. Kötelezettségek áruszállításból és szolgáltatásból (szállítók)	<i>*Ha veszünk valamit és nemfizetjük ki azonnal, akkor itt</i>
4. Váltótartozások	<i>*Fizetési időretet megtestesítő kamatozó értékpapir. Mi</i>
5. Egyéb rövid lejáratú kötelezettségek	<i>*Adó-, Tb-, költségvetési tartozások, munkabértartozások=jövedelemelszámolás, stb</i>
G. Passzív időbeli elhatárolások	
<i>*Egyelőre csak azt kell tudni, hogy itt van</i>	
FORRÁSOK ÖSSZESEN (D+E+F+G)	

Ha megnézed, látod, hogy ez tulajdonképpen egy nagyon részletes kétoldalas lista, ahol minden elképzelhető eszközt és forrást megtalálsz.

Megjegyzés: a mellékelt mérleg nem tartalmaz minden mérlegsort. Csak a számvitel alapjainál szükséges tételeket írtam be.

A mérlegben betűvel, római- és arab számokkal jelzett sorokat találunk.

Ezek elnevezései a következők:

- Betűvel jelzett sorok a főcsoportok
- Római számmal a csoportokat jelöljük
- Az arab számmal ellátottakat mérlegtételeknek nevezzük

Nézzük meg az egyes mérlegsorok tartalmát!

2. ESZKÖZÖK

Az eszköz oldalon 3 főcsoportot látunk (A, B, C betűvel jelöljük).

A. BEFEKTETETT ESZKÖZÖK

B. FORGÓ ESZKÖZÖK

C. AKTÍV IDŐBELI ELHATÁROLÁSOK

Az utolsó (C) betűvel jelzett aktív időbeli elhatárolásuktól egyenlőre tekintsünk el! Így most, a vállalkozás eszközeit 2 nagy főcsoportra oszthatjuk:

- A) Befektetett eszközök
- B) Forgó eszközök

Mi a különbség közöttük?

A várható **használati idő**. A **befektetett eszközök** a vállalkozói tevékenységet **1 éven túl szolgálóeszközök**. A **forgóeszközök** közé pedig azokat a vagyontárgyainkat soroljuk, amelyek **használati ideje nem haladja meg az 1 évet**. Bármilyen eszközt szerzünk be, az első kérdés ezért mindig az, hogy mennyi ideig kívánjuk majd használni? Ha 1 évnél hosszabb ideig, akkor mindenképpen a befektetett eszközök közé kell besorolnunk, ha pedig egy évnél rövidebb ideig, akkor mindenképpen a forgóeszközök között kerül kimutatásra. A besorolás szempontjából az eszköz értéke teljesen közömbös, **csak a használati idő számít!**

Például a személygépkocsi főszabályként befektetett eszközként kerül kimutatásra, hiszen alapesetben több éven keresztül használjuk. Azonban, ha gépkocsi kereskedők vagyunk, vagy egy filmforgatáson akarjuk lelökni egy szikláról, akkor már a forgóeszközök között kell helyet keresnünk neki.

Természetesen a használat során a szándék megváltozhat, ilyen esetben át kell majd sorolnunk a másik főcsoportba (ez oda-vissza lehetséges).

Miután a két főcsoportba sorolás szabályát már ismerjük, vizsgáljuk meg csak a **BEFEKTETETT ESZKÖZÖK**-et

A. BEFEKTETETT ESZKÖZÖK

Ide tartoznak tehát a vállalkozás azon eszközei, melyek **1 évnél hosszabb ideig szolgálják** a vállalkozási tevékenységet.

E főcsoporton belül három csoportot találunk:

- A.I. IMMATERIÁLIS JAVAK
- A.II. TÁRGYI ESZKÖZÖK
- A.III. BEFEKTETETT PÉNZÜGYI ESZKÖZÖK

Ezek tartalma a következő:

A.I. IMMATERIÁLIS JAVAK

Nem anyagi javak, melyek tartósan szolgálják a vállalkozási tevékenységet.

Fajtai:

1. Alapítás-átszervezés aktivált értéke
2. Kísérleti fejlesztés aktivált értéke
3. Vagyoni értékű jogok
4. Szellemi termékek

Tartalmuk:

1. Alapítás-átszervezés aktivált értéke

A vállalkozás alapításával, jelentős bővítésével, átalakításával, átszervezésével kapcsolatos közvetlen költségek kimutatására szolgál (például ügyvédi díj, cégbíróságnak fizetett összeg, arculatterv elkészítésének összege stb.). Mérlegben történő kimutatása nem kötelező.

2. Kísérleti fejlesztés aktivált értéke

Kísérleti, kutatási tevékenységgel kapcsolatban felmerülő közvetlen költségek összege.

Például egy gyógyszergyárnál az új gyógyszer fejlesztése során felmerülő költségek. A mérlegben történő kimutatása nem kötelező.

3. Vagyoni értékű jogok

Legfontosabb fajtái:

- bérleti jog,
- koncessziós jog,
- használati jog,
- licence,
- márkanév

4. Szellemi termékek

A legfontosabbak:

- szoftver,
- találmány,
- gyártási eljárás,
- védjegy

A.II. TÁRGYI ESZKÖZÖK

Anyagi eszközök, melyek tartósan (1 éven túl) szolgálják a vállalkozási tevékenységet.

Fajtái:

1. Ingatlanok és a kapcsolódó vagyoni értékű jogok
2. Műszaki berendezések, gépek, járművek
3. Egyéb berendezések, felszerelések, járművek
4. Beruházások, felújítások

Tartalmuk:

1. Ingatlanok és a kapcsolódó vagyoni értékű jogok

Ide tartozik a föld és minden olyan eszköz, amely a földdel tartós kapcsolatban áll.

Vagyis a föld, ültetvény, telek, telkesítés, tó, erdő, bányá, valamint az épületek, építmények.

Ide tartoznak még az ingatlanokhoz kapcsolódó vagyoni értékű jogok is. Ilyen például üzlethelységek bérleti joga, a telken létesített szolgalmi jog stb...

Föld és építmény

2. Műszaki berendezések, gépek, járművek

Olyan berendezések, gépek, járművek, melyek **közvetlenül szolgálják** a vállalkozás tevékenységét

Személygépkocsi, ha pl. taxi

Műszaki berendezés

3. Egyéb berendezések, felszerelések, járművek

Olyan berendezések, felszerelések, járművek, melyek **közvetetten szolgálják** a vállalkozás tevékenységét

Személygépkocsi pl. könyvelőirodánál

Irodabútor

Mi az előző kettő között a különbség? Nézzünk egy példát!

Ha személygépkocsit vásárolunk az első kérdés mindig az, hogy várhatóan mennyi ideig fogjuk használni. Már korábban volt róla szó, hogy a várható használati idő alapján lehet forgóeszköz is, és befektetett eszköz is. Ha saját használatra vesszük, akkor a befektetett eszközök közé kell besorolnunk. Ezen belül pedig a tárgyi eszközök közé kell elhelyeznünk. De vajon a Műszaki berendezések, gépek, járművek, vagy a Egyéb berendezések, felszerelések, járművek soron? Hát: attól függ!

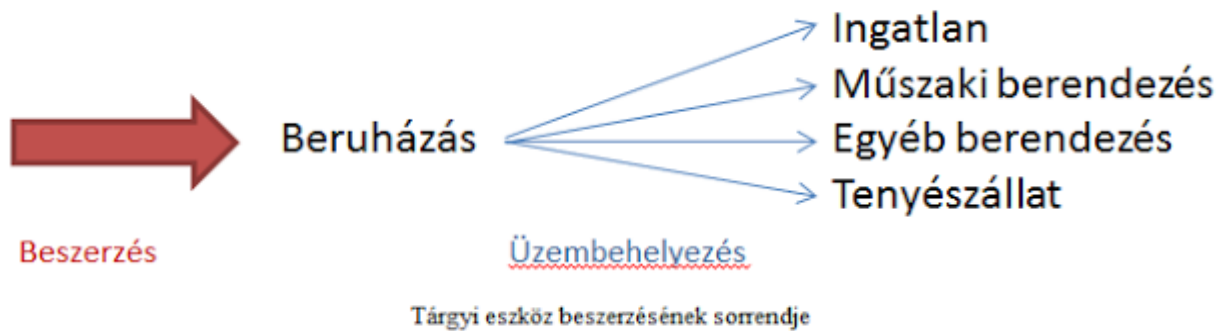
Ha taxis vállalkozás vagyunk, akkor a gépkocsi közvetlenül szolgálja a tevékenységünket hiszen belőle élünk, használata nélkül nincs bevételünk, vagyis a Műszaki berendezések, gépek, járművek soron kerül kimutatásra.

Ha viszont könyvelő irodaként vásároljuk meg ugyanazt a gépkocsit, akkor az Egyéb berendezések, felszerelések, járművek közé kell besorolnunk, mivel az csak közvetetten szolgálja vállalkozási tevékenységünket (nem az autó használatából származnak a bevételeink, a könyvelőiroda autó nélkül is működik).

5. Beruházások

A már beszerzett, de még használatba nem vett tárgyi eszközök értéke. Ez valójában nem egy újabb fajta tárgyi eszköz!

A Számviteli törvény előírása szerint, az előző három tárgyi eszköz bármelyikét is vásároljuk meg, azt nem szabad rögtön a saját mérlegsorában elhelyezni, hanem először beruházásként kell elszámolni, majd a tényleges használatbavétel pillanatában vezethetjük át a meg felelő helyre. Tehát minden tárgyi eszköz itt található a beszerzés és a tényleges használatbavétel közötti időben.

Másként:

A.III. BEFEKTETETT PÉNZÜGYI ESZKÖZÖK

Fajtái:

- 1. Részesevések
- 2. Értékpapírok
- 3. Tartósan adott kölcsönök (és hosszú lejáratú bankbetétek)

1. Részesevések

Részesevés (Rt-nél részvénynek, Kft-nél üzletrésznek, Bt-nél vagyoni betétnek nevezzük): tulajdonviszonyt megtestesítő értékpapír. Ha a tőzsdén megvásároljuk X társaság részvényeit, akkor X társaság tulajdonosaivá válunk. Ez azzal jár, hogy ha a társaság nyereségesen működik, osztalékot kaphatunk. Továbbá szavazati, ellenőrzési, befolyásolási jogot szerzünk.

A régiek ilyen szépeket tudtak

Ez egy újabb részvény

2. Értékpapírok

Legfontosabb fajtái: kötvények, kincstárjegyek.

Hitelviszonyt testesítenek meg. Lényegük: a kibocsátó ígéretet tesz, hogy a futamidő lejártakor (vagy a futamidő alatt részletekben) az értékpapír kibocsátásakor átvett összeget (egészen pontosan az értékpapíron feltüntetett névértéket) kamatokkal, vagy egyéb hozammal növelt értéken visszafizeti.

Ha az értékpapírt befektetési céllal (1 évnél hosszabb időre) vásároltuk, akkor itt mutatjuk ki.

Kötvény

Kincstárjegy

3. Tartósan adott kölcsönök (és hosszú lejáratú bankbetétek)

Tartósan, tehát 1 éven túli lejáratra más vállalkozásnak, vagy magánszemélyeknek kölcsönadott összegek. (A pénzt ugyan ideiglenesen kihelyeztük egy másik vállalkozáshoz, de attól az még a miénk, visszajár, ezért kell a mi mérlegünkben (vagyonkimutatásunkban szerepeltetni).

Itt kell kimutatni a tartósan lekötött bankbetétek összegét is.

Tartósan adott kölcsön

Tartósan lekötött bankbetét

B. FORGÓESZKÖZÖK

A vállalalkozási tevékenységet **1 évnél rövidebb ideig szolgáló** eszközök.

A forgóeszköz főcsoporton belül 4 csoportot találunk:

- B.I KÉSZLETEK
- B.II. KÖVETELÉSEK
- B.III. ÉRTÉKPAPÍROK
- B.IV. PÉNZESZKÖZÖK

Tartalmuk:

B.I KÉSZLETEK

Fajtái:

1. Anyagok
2. Befejezetlen termelés és félkész termékek
3. Késztermékek
4. Áruk

A készleteket elszámolási szempontból 2 csoportra oszthatjuk:

1. Vásárolt készletek (ahogy a neve is mutatja, vállalkozás nem maga állította elő, hanem vásárlás útján jutott hozzá):

- Anyagok
- Áruk

Anyagok

Azokat a vásárolt készleteket mutatjuk itt ki, melyek a vállalkozáson belül felhasználásra, átalakításra kerülnek.

Szövet, mint anyagkészlet

Áruk

A változatlan formában történő továbbértékesítési céllal beszerzett vásárolt készletek

Szövet, mint árukészlet

Mi a különbség közöttük?

100 méter vásárolt szövetet hová kell besorolni?

Attól függ!

- Ha ruhagyártással foglalkozunk, akkor anyagkészletként számoljuk el, hiszen eredeti formáját elveszíti, felhasználásra, átalakításra kerül.
- Ha a szövet-kereskedők vagyunk, akkor már áruként kell kimutatnunk (De például, gondolhatunk a lisztre is a boltban, vagy a péknél)

Vásárolt készlete minden vállalkozásnak van.

2. Saját termelésű készletek (ezeket a vállalkozás maga termelte, állította elő)

Fajtái:

- Befejezetlen termelés és félkész termékek
- Késztermékek

Saját termelésű készlete csak a termeléssel (is) foglalkozó vállalatoknak van.

Befejezetlen termelés és félkész termékek

Gyártás közben van még a termék. A befejezetlen egészen kezdetleges állapotot, a félkész magasabb készültségi szintet jelent

Befejezetlen és félkésztermék

Késztermékek

A teljesen elkészült, késztermékként értékesíthető készlet

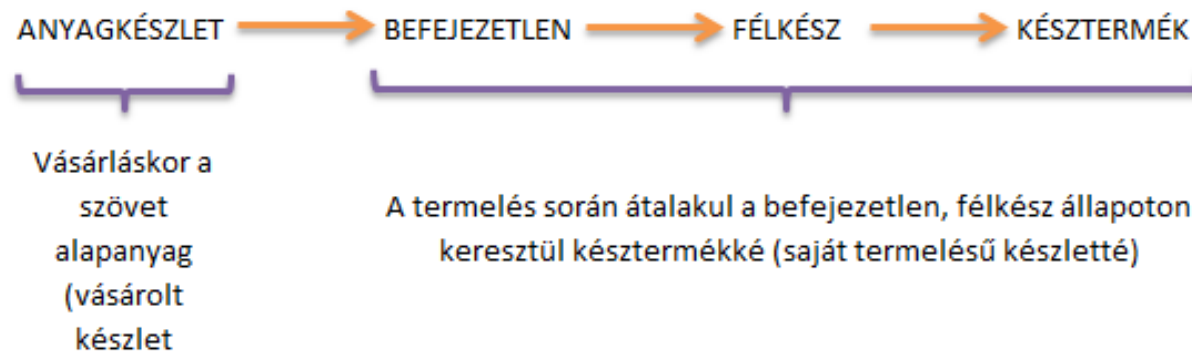

Késztermék (bár első ránézésre inkább befejezetlennek néz ki)

Hogyan függenek ezek össze? Nézzünk egy példát!

Ha a tevékenységünk a kabátgyártás, először is szövetet kell vásárolnunk. Ezt beszerzéskor először a vásárolt készleteken belül anyagkészletként mutatjuk ki. Később elkezdjük feldolgozni. Amikor kiszabjuk (tehát még csak kevés munkafolyamatot végeztünk rajta), befejezetlen termelés lesz. Miután összevarrjuk (ez már egy magasabb készültségi fok) félkész terméknek nevezzük. A folyamat legvégén, amikor már minden gombot, zipzárt és paszományt ráhelyeztünk, vagyis amikor teljesen elkészült, nevezzük készterméknek.

Hogy mikor lesz késztermék az egyértelmű. Hogy a befejezetlen termelés és a félkész termék között hol van a határ, elsősorban nem számviteli, hanem műszaki kérdés.

Termelési folyamat

Ravasz kérdés: hová sorolnád be a lisztet?

Pék: alapanyag

Kereskedő: árukészlet

Malom: késztermék

B.II. KÖVETELÉSEK

A mi követeléseink más vállalkozásokkal, magánszemélyekkel és az állammal szemben.

Fajtái:

1. Követelések áruszállításból és szolgáltatásokból (vevők)
2. Váltókövetelések
3. Egyéb követelések

Tartalmuk:

1. Követelések áruszállításból és szolgáltatásokból (vevők)

A vállalkozások -a magánszemélyekkel ellentétben- fizetési forgalmuk döntő többségét átutalással teljesítik. Vásárláskor elviszik az árut a számlával együtt, de az ellenértéket csak néhány nappal később utalják át, az eladó bankszámlájára.

Vevővel szembeni követelésünk tehát akkor keletkezik, ha úgy értékesítünk valamit, hogy vevőnk az adási árat nem fizeti ki azonnal (készpénzben). Egészen addig itt mutatjuk ki a keletkezett követelésünket, amíg a vevő át nem utalja az összeget a bankszámlánkra.

Vevőkövetelés akkor keletkezik, ha a vevő az eladott terméket nem fizeti ki azonnal

2. Váltókövetelések

Fizetési ígéretet megtestesítő kamatozó értékpapír.

Ez mit jelen?

Ha valaki tartozik nekünk és nem tud fizetni, akkor kérhetjük tőle, hogy ezt egy váltóban ismerje el. Adósunk kiállítja a váltót (pénzügyből tanultad a törvényes kellékeit), amelyben elismeri a tartozását, megjelöl egy fizetési határidőt és kamatot ajánl.

Az idegen váltó kellékei

Kibocsátva:.....keretében	Kelt: 2008. ...2.....
1 VÁLTÓösszegről	
.....3.....-án fizessen Ön ezen VÁLTÓ -nál fogva	
.....4.....-nak vagy rendeletére	
.....5.....összeget	
Címzett:.....6.....	Kibocsátó:.....7.....
.....	
Fizetés helye:.....8.....(bank)	
Elfogadva:.....	

Váltó

3. Egyéb követelések

Minden egyéb, 1 éven belüli követelésünk.

Legfontosabbak:

- állammal (költségvetéssel) szembeni követelések
- munkavállalókkal szembeni követelések

B.III. ÉRTÉKPAPÍROK

1 éven belüli lejáratú értékpapírok

Ugyanaz mint a Befektetett pénzügyi eszközöknél, egyedül a lejáratú időben különbözik

Részesedések

Részesedés (Rt-nél részvénynek, Kft-nél üzletrésznek, Bt-nél vagyoni betétnek nevezzük): tulajdonviszonyt megtestesítő értékpapír. Ha a tőzsdén megvásároljuk XY társaság részvényeit, akkor XY társaság tulajdonosaivá válunk. Ez azzal jár, hogy ha a társaság nyereségesen működik, osztalékot kaphatunk. Továbbá szavazati, ellenőrzési, befolyásolási jogot szerzünk.

Értékpapírok

Legfontosabb fajtái: kötvény, kincstárjegy értékpapír.

Hitelviszonyt testesítenek meg. Lényegük: a kibocsátó ígéretet tesz, hogy a futamidő lejártakor (vagy a futamidő alatt részletekben) az értékpapír kibocsátásakor átvett összeget (egészen pontosan az értékpapíron feltüntetett névértéket) kamatokkal, vagy egyéb hozammal növelt értéken visszafizeti.

Ha az értékpapírt forgatási céllal (1 évnél rövidebb időre) vásároltuk, akkor itt mutatjuk ki.

B.IV. PÉNZESZKÖZÖK

1. Pénztár

A vállalkozás készpénz állománya. A vállalkozások az utolsó fillérig kötelesek valamennyi készpénzüket házipénztárban őrizni és valamennyi bevételről, kiadásról azonnal bizonylatot kiállítani. Ez még akkor is így van, ha tudjuk, hogy a kisebb cégeknél a tulajdonos zsebe és a házipénztár nem választható el élesen egymástól.

Pénztár=készpénz

2. Bankbetétek

A vállalkozás összes 1 éven belüli lejáratra lekötött, vagy le nem kötött bankszámláján lévő pénzmennyiség

Bankbetétek

C. AKTÍV IDŐBELI ELHATÁROLÁSOK

Alapoknál tartunk, ezért csak érintőlegesen. Az időbeli elhatárolások a vállalkozás bevételeinek, ráfordításainak évek közötti szétpasszírozására szolgálnak. Van egy csomó olyan bevétel, ráfordítás, amit nem abban az évben fizetünk, számlázunk ki, mint amely évre gazdaságilag vonatkozik. Ilyenek például, az előző év végén kifizetett idei előfizetési díjak, az utólag (következő év elején) kiszámlázott tárgyévre járó bérleti díjak, stb.

Az időbeli elhatárolások segítségével azt tudjuk elérni, hogy ezek a tételek abban az évben módosítsák az eredményünket, amelyre azok ténylegesen vonatkoznak ne pedig annak az évnek az eredményét, amikor a számlázás vagy fizetés megtörtént.

Elhatárolás segítségével bevételeinket, költségeinket az évek között tudjuk "húzkodni"

Milyen sorrendben töltjük fel a mérlegeket adatokkal?

-Először az arab számmal jelzett mérleg sorokat tudjuk kitölteni a nyilvántartásaink alapján

-Ezután jönnek a római számmal jelzett összesítő sorok, melyeket az alattuk lévő mérleg sorok összeadásával kapunk meg

-Végül a betűvel jelzett (A+B+C) főcsoportok (az alattuk lévő római számokkal jelzett sorok összege)

FORRÁSOK

A vállalkozás eszközeinek eredetét, származását jelöli.

Nézzük részletesen:

D. SAJÁT TŐKE

A tulajdonosok által rendelkezésre bocsájtott forrás, Nekik tartozunk elszámolással.

Elemei:

I. Jegyzett tőke:

Ez az a tőkerész, amit a tulajdonosok alapításkor véglegesen bocsátottak a cég rendelkezésére. Jogból tanultad, hogy Kft-t minimum 500 000 Ft-tal, Zrt-t 5 000 000 Ft-tal, Nyrt-t minimum 20 000 000 Ft-tal lehet alapítani. Na, ez a Jegyzett tőke

II. Jegyzett, de még be nem fizetett tőke

Azt is tanultad jogból, hogy a tulajdonosok nem kötelesek az egész jegyzett tőkét azonnal rendelkezésre bocsátani. Azt a részt nevezzük jegyzett, de még be nem fizetett tőkének, amit még nem bocsátottak rendelkezésre. Miután a még be nem fizetett tőkerészt mutatja, **negatív** előjellel vesszük figyelembe.

VII. Mérleg szerint eredmény

A tárgyévi nyereség-veszteség. Következő év január 1-jén át kell vezetnünk ide:

IV. Eredménytartalék

Nem más, mint az előző évek halmozott mérleg szerinti eredménye, vagyis az elmúlt évek felhalmozott nyeresége, vagy vesztesége.

Ha kézbe veszel tehát egy mérleget, akkor a mérleg szerinti eredmény soron az adott év nyereségét-veszteségét látod, az eredménytartalék soron pedig az alapítástól felhalmozott összes nyereséget-veszteséget. (Ez persze nem teljesen igaz, mert az eredménytartalék más okok miatt is változhat, de itt az alapoknál ennyi elég)

A többi saját tőke elemről egyenlőre csak annyit kell tudnod, hogy itt vannak.

E. CÉLTARTALÉKOK

Egyenlőre csak annyit kell tudnod, hogy itt van

F. KÖTELEZETTSÉGEK

A mi tartozásaink mások felé. Ugye emlékszel? Azt mondtuk, hogy a források az eszközök eredetét, származását jelölik (azt, hogy kitől származik, kinek tartozunk vele elszámolással).

A kötelezettségek akkor keletkeznek, amikor úgy szerzünk be egy eszközt (ez lehet bármilyen eszköz, akár pénz is), hogy később kell majd kifizetnünk a vételárat, vagy később majd vissza kell fizetnünk.

Három fajtája van:

F.I. HÁTRASOROLT KÖTELEZETTSÉGEK

Nagyon egyszerűen: a nagyon sok idő múlva visszafizetendő tartozásaink.

Pontosabban:

-eredeti futamidejük meghaladja az 5 évet, annál előbb semmiképpen nem lehet törleszteni

-felszámolás esetén az utolsó előtti helyen kell visszafizetni

Jogból tanultad: a felszámolás a fizetőképtelen cég végleges megszüntetési procedúrája. Kineveznek egy felszámolóbiztost, aki pénzzé teszi a vállalkozás összes eszközét (eladja őket), és a befolyt összegből megkísérli kifizetni a cég adósságait. Igen ám, de azért felszámolás (és nem végelszámolás), mert a befolyt pénz nem fogja fedezni az összes adósságot. A felszámolóbiztos összeállít egy vagyonfelosztási javaslatot. Tízes sorba rendezi a visszafizetés ütemét. Aki az első 3-4 helyen van, valószínűleg megkapja a pénzét. Ahogy haladunk lefelé a listán, egyre kisebb az esély a követelésünk behajtására. Ki van a lista első helyén? A felszámoló munkabére. Ilyen az élet, de érthető, mert, ha nem így lenne, akkor senki nem vállalná a felszámolás levezénylését. Az utolsó helyen a tulajdonosok vannak. Nekik már biztosan nem jut semmi. Miért írtam le mindezt? Mert azt mondtuk, hogy ahhoz, hogy egy kötelezettséget (pl. kölcsönt hátrasoroltta lehessen nyilvánítani, az is szükséges, hogy a kölcsönt nyújtó beleegyezzen abba, hogy felszámolás esetén az utolsó előtti helyre kerüljön a vagyonfelosztási javaslatban, és ezzel minden számítás szerint elveszítse a pénzét.

Hátrasorolt kötelezettségek

Gondolhatod, hogy ez nem túl gyakori. Általában a tulajdonosok, anyavállalatok szoktak ilyen feltételekkel hitelezni, mert tudják, hogy stabil a cég, nem kell felszámolástól tartaniuk.

F.II. HOSSZÚ LEJÁRATÚ KÖTELEZETTSÉGEK

Ide az **1 éven túl** kifizetendő, vagy visszafizetendő tartozásaink tartoznak.

Két fajtája van:

1. Hosszú lejáratú kölcsönök

Ide a magánszemélyektől és vállalkozásoktól, egy éven túli lejáratra kölcsönkapott összegek tartoznak

Hosszú lejáratú kölcsönök

2. Hosszú lejáratú hitelek

Ide a bankoktól, egy éven túli lejáratra kölcsönkapott összegek tartoznak

Hosszú lejáratú hitelek

Nézd meg az eszköz oldalon lévő „vevők” mérlegsort. Pont ellentéte a szállítóknak.

A vevőt akkor használtuk, amikor mi adtunk el és nekünk tartoztak az eladási árral. A szállítót pedig, ezzel ellentétben akkor használjuk, ha mi vásárolunk, és mi tartozunk az eladónak (szállítónak) a vételárral.

4. Váltótartozás

Fizetési ígéretet megtestesítő kamatozó értékpapír.

Ez mit jelen?

Ha valakinek tartozunk, akkor kérheti tőlünk, hogy ezt egy váltóban ismerjük el. Kiállítjuk a váltót (pénzügyből tanultad a törvényes kellékeit), amelyben elismerjük a tartozásunkat, megjelölünk egy fizetési határidőt és kamatot ajánlunk.

5. Egyéb kötelezettségek

Minden olyan 1 éven belül lejáró tartozásunk, amely nem tartozik az előző 4 sorba.

A legfontosabbak:

- Adótartozások
- Társadalombiztosítási kötelezettségek
- Költségvetésnek fizetendő egyéb kötelezettségek
- Munkabértartozások (szakmai neve: jövedelemelszámolás)

G. PASSZÍV IDŐBELI ELHATÁROLÁSOK

Alapoknál tartunk, ezért csak érintőlegesen. Az időbeli elhatárolások a vállalkozás bevételeinek, ráfordításainak évek közötti szétpasszírozására szolgálnak. Van egy csomó olyan bevétel, ráfordítás, amit nem abban az évben fizetünk, számlázunk ki, mint amely évre gazdaságilag vonatkozik. Ilyenek például, az előző év végén kifizetett idejű előfizetési díjak, az utólag (következő év elején) kiszámlázott tárgyévre járó bérleti díjak, stb.

Az időbeli elhatárolások segítségével azt tudjuk elérni, hogy ezek a tételek abban az évben módosítsák az eredményünket, amelyre azok ténylegesen vonatkoznak ne pedig annak az évnek az eredményét, amikor a számlázás vagy fizetés megtörtént.

Milyen sorrendben töltjük fel a mérlegeket adatokkal?

-Először az arab számmal jelzett mérlegsorokat tudjuk kitölteni a nyilvántartásaink alapján

-Ezután jönnek a római számmal jelzett összesítő sorok, melyeket az alattuk lévő mérlegsorok összeadásával kapunk meg

-Végül a betűvel jelzett (D+E+F+G) főcsoportok (az alattuk lévő római számokkal jelzett sorok összege)

Ha összeadjuk a főcsoportokat (D+E+F+G), akkor megkapjuk a legalsó **FORRÁSOK ÖSSZESEN** értékét.

Az **ESZKÖZÖK ÖSSZESEN** és a **FORRÁSOK**

ÖSSZESEN sorokat ***mérlegfőösszegnek*** nevezzük és ***meg kell egyezniük***. Ugyanis, *mint azt már az elején leszögeztük, ugyanazt a vagyont mutatják két szemszögből: hogy milyen eszközökben jelenik meg, ölt testet, és, hogy mi az eredete, származása, vagyis forrása.*